

We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

KERKENBELEIDSPLAN

Gemeente Essen

27/05/2025

INHOUDSTAFEL	2
INLEIDING	3
1. SITUERING KERKGEBOUWEN	4
2. FICHE PER KERKGEBOUW	5
2.1. Onze Lieve Vrouw Geboorte, Centrum	5
2.1.1. Identificatie	5
2.1.2. Beschrijving	6
2.1.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	9
2.1.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie	10
2.2. Sint Pieter, Hoek	11
2.2.1. Identificatie	11
2.2.2. Beschrijving	12
2.2.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	14
2.2.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie	14
2.3. Sint Vincentius à Paulo, Horendonk	15
2.3.1. Identificatie	15
2.3.2. Beschrijving	16
2.3.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	19
2.3.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie	19
2.4. Sint-Jan Baptist, Wildert	20
2.4.1. Identificatie	20
2.4.2. Beschrijving	21
2.4.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	23
2.4.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie	23
2.5. Sint Antonius van Padua, Statie	24
2.5.1. Identificatie	24
2.5.2. Beschrijving	25
2.5.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	27
2.5.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie	27
3. NAAR EEN TOEKOMSTVISIE	28
3.1. Onderbouwde visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie	28
3.2. Plan van aanpak: hoe de toekomstige invullingen zullen worden onderzocht	29
BESLUIT	29

Dit kerkenbeleidsplan omvat volgende gebouwen voor de rooms-katholieke eredienst op het grondgebied van de gemeente Essen:

- Onze Lieve Vrouw Geboorte: Nieuwstraat 50, 2910 Essen, Centrum
- Sint Pieter: Moerkantsebaan 309, 2910 Essen, Hoek
- Sint Vincentius à Paulo: Dreveneind 1, 2910 Essen, Horendonk
- Sint Jan Baptist: Sint Jansstraat 87, 2910 Essen, Wildert
- Sint Antonius van Padua: Sint-Antoniusplein z/n, 2910 Essen, Statie

Traject:

- Overleg 31 maart:

Gerry Bellekens, namens Vicariaat Noorderkempen, Rudi Broos, namens CKB, Lutgart Van den Broeck, namens Pastorale Eenheid, Robin Jacobs, schepen, Arno Aerden, schepen en Bieke Van Schoors, financieel directeur

- Overleg 22 april 2025:

Aanwezig: Gerry Bellekens, namens Vicariaat Noorderkempen, Rudi Broos, namens CKB, Lutgart Van den Broeck, namens Pastorale Eenheid, Robin Jacobs, schepen, Arno Aerden, schepen, Pieter Verhoeven, afdelingshoofd samenleven, Ivan Kockx, algemeen directeur en Bieke Van Schoors, financieel directeur

Dit kerkenbeleidsplan werd opgemaakt in overleg tussen de gemeente Essen, Pastorale eenheid Onze Lieve Vrouw Essen Kalmthout, het centraal kerkbestuur van Essen en alle kerkfabrieken die eronder ressorteren en werd vervolgens goedgekeurd:

- door de bisschop van Antwerpen op datum;
- door de gemeenteraad van de gemeente Essen op datum.

Bij de opmaak van voorliggend plan heeft de gemeente Essen rekening gehouden met enerzijds de input vanuit de kerkelijke instanties en anderzijds het financiële perspectief en de bijdrage van het lokale bestuur in de financiële ondersteuning van de kerkbesturen.

Tevens werd rekening gehouden met de lopende samenvoegingsprocessen tussen volgende parochies:

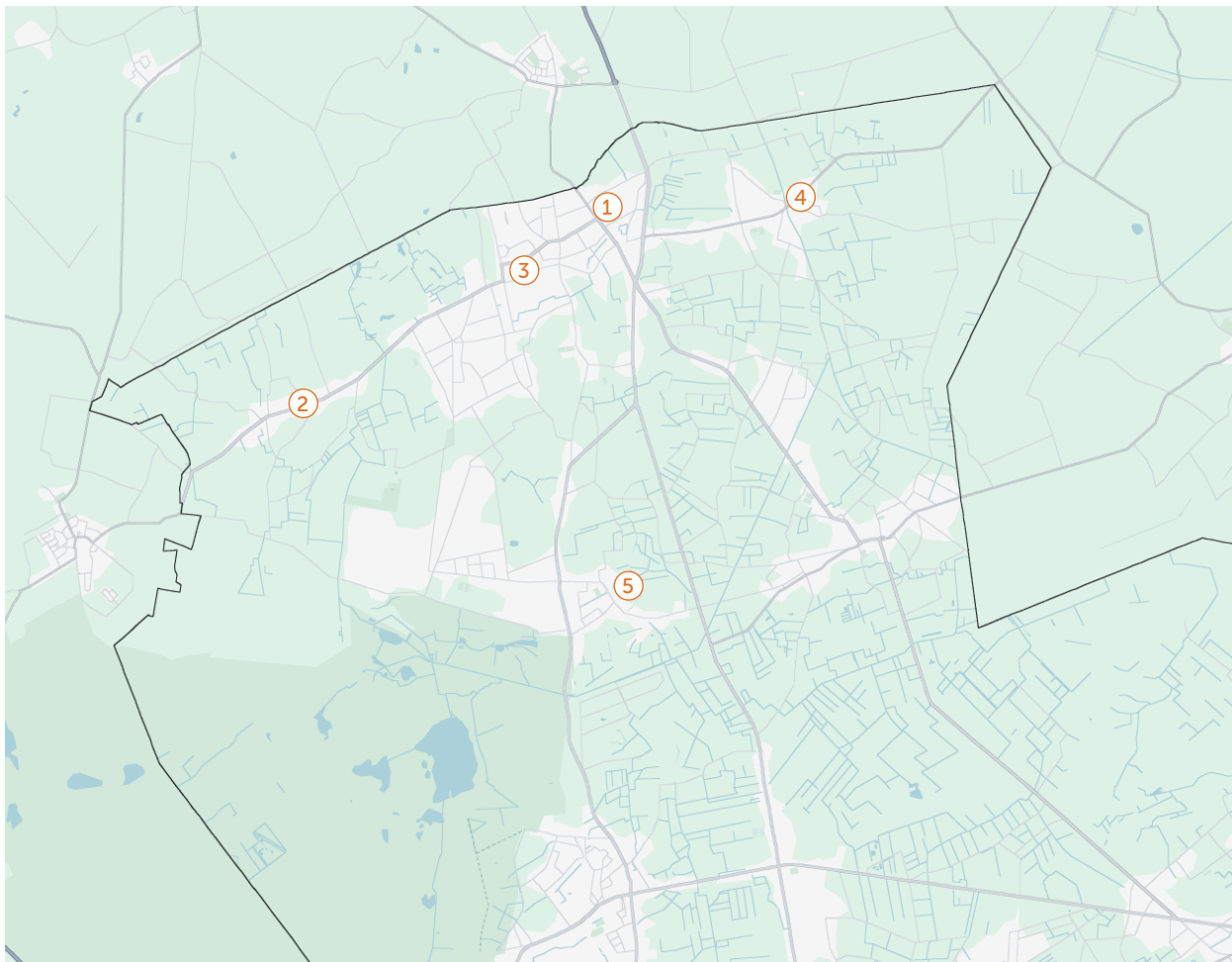
- Essen Sint Antonius, Essen Sint Vincentius A Paulo en Essen Onze Lieve Vrouw.
- Er wordt gewerkt aan een samenvoegingsproces tussen Essen Sint Jan de Doper en Essen Sint Pieter.

In dit kerkenbeleidsplan worden allereerst de betrokken kerkgebouwen ruimtelijk gesitueerd. Vervolgens volgt een bespreking van elke kerk afzonderlijk. Aan bod komen een beschrijving, een situering in de ruimtelijke omgeving en een beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.

Aan het einde van dit document is er een overzichtstabel opgenomen met de genomen opties (per kerk), de visie die hieraan ten grondslag ligt en het traject dat is of zal worden opgestart om deze toekomstige invulling te realiseren.

Handtekening bisdom

Handtekening gemeente

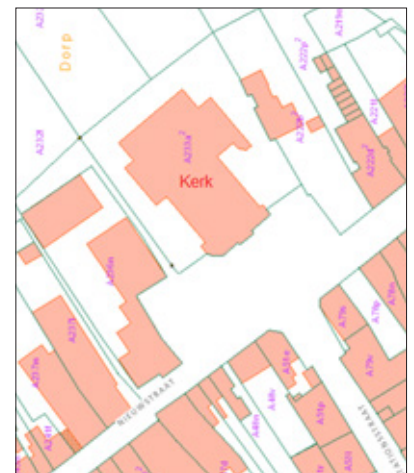

1. Onze Lieve Vrouw Geboorte: Nieuwstraat 50, 2910 Essen, Centrum
2. Sint Pieter: Moerkantsebaan 309, 2910 Essen, Hoek
3. Sint Antonius van Padua: Sint-Antoniusplein z/n, 2910 Essen, Statie
4. Sint Vincentius à Paulo: Dreveneind 1, 2910 Essen, Horendonk
5. Sint Jan Baptist: Sint Jansstraat 87, 2910 Essen, Wildert

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.1 Onze Lieve Vrouw Geboorte Essen Centrum

2.1.1 Identificatie

Naam:

Onze Lieve Vrouw Geboorte

Geografische ligging:

- Nieuwstraat 50, 2910 Essen
- Provincie: Antwerpen

Bescherming(en)/vastgesteld

Geen beschermingsstatus

Plaats in kerkelijke structuur:

- Bisdom Antwerpen
- Dekenaat Noorderkempen
- Parochie OLV Geboorte Essen

zal deel uitmaken van de nieuwe
samengevoegde parochie Essen
Sint Antonius, Essen Sint Vincentius
A Paulo en Essen Onze Lieve Vrouw

Het kerkgebouw is eigendom
van de kerkfabriek.

De grond waarop ze staat is door de
gemeente Essen ter beschikking gesteld;
in de overeenkomst staat vermeld dat,
wanneer de kerk ontheven wordt aan
de eredienst, de grond terug naar de
gemeente gaat.

2.1.2.c Opbouw

- Driebeukige kruisbasiliek met weststoren met aanleunende portalen en doopkapel.
- Aangebouwde zijkerk die apart toegankelijk is. Zowel hoofd- als zijkerk zijn toegankelijk voor mindervaliden.
- Aan linkerzijde van de hoofdkerk een apart bereikbare bidkapel; aan rechterzijde toegang tot hoogsaal en toren; toilet voor het publiek.
- Schip van vier traveeën, breed transept en ondiep koor met aansluitende dienstlokalen: sacristie, bloemenlokaal, multifunctionele ruimte met toilet, apart toegankelijke weekkapel.
- Baksteenbouw onder pannen zadel- en lessenaarsdaken; spitsboogvensters. In nis boven hoofdportaal hardstenen Onze-Lieve-Vrouwebeeld door Albert Poels. Geel bakstenen interieur.

De kerk heeft 2 grote ruimtes voor vieringen die ingezet worden volgens het verwachte aantal aanwezigen + een aantal bijkomende ruimtes. Al die ruimtes hebben aparte ingangen wat de modulariteit van het gebouw sterk bevordert:

- De "grote kerk" met meer dan 600 zitplaatsen vooral gebruikt bij uitvaarten, kerkelijke feestdagen en hoogdagen voor de plaatselijke gemeenschap (1ste communie, vormsel, vieringen i.f.v. jubilea, ...)

Hier is een goed onderhouden pijporgel aanwezig op het hoogsaal.

- De "zijkerk" met 150 zitplaatsen

vooral gebruikt voor de gewone zondagsvieringen zonder speciaal karakter of thema. Het gebruik van deze zijkerk geeft een hogere betrokkenheid van de gelovigen + laat een zuiniger verbruik van elektriciteit en gas toe.

Hier is een recent elektronisch orgel aanwezig

De zijkerk beschikt ook over een hoogsaal.

- Weekkapel: kleine ruimte waar de vieringen op weekdays doorgaan maar die ook kan gebruikt worden voor kindernevendienst en als repetitieruimte voor het vrijwilligers zangkoor, ...

- Bidkapel: dagelijks open van +/- 8:30u tot +/- 18:00u; vrij toegankelijk voor iedereen. Deze wordt heel regelmatig bezocht door zowel parochianen als mensen die even een moment van stilte en bezinning zoeken. Dit bewijst het aantal kaarsjes dat gebrand wordt en de vele gedachten die in het boek worden neergeschreven.

- Sacristie, "bloemenlokaal", tussenruimte tussen weekkapel en sacristie voor multifunctioneel gebruik zoals opslag (koor)boeken, repetitie koren, ...

2.1.2.d Voorzieningen

Sanitair	2 toiletten: 1 voor publiek achteraan in de hoofdkerk; 1 in het lokaal tussen de sacristie en de weekkapel
Verwarming	CV op aardgas, dd. 2013, wordt 2-jaarlijks gekeurd; laatste keuring op 7/6/2024
Verlichting	Deels LED; deels speciale lampen
Keukenvoorzieningen	Warm water d.m.v. boiler op aardgas; uitgietaak; lavabo in sacristie en toiletten
Audiosysteem	Geluidsinstallatie aanwezig en wordt regelmatig gecontroleerd
Beeldscherm(en)	geen
Rolstoeltoegankelijkheid	Zowel hoofd- als zijkerk en bidkapel zijn rolstoeltoegankelijk, het koorgedeelte niet
Diefstal- en brandbeveiliging	Brandblussers aanwezig; genummerde dubbel sloten aan buitendeuren; geen camera's of alarmsysteem
Bliksembeveiliging	Aanwezig, volledig in orde en wordt 2-jaarlijks gecontroleerd, laatste controle op 9/02/2024
Gsm-operatoren	Neen, geen masten op onze kerk,

2.1.2.e Bouwfysische toestand

De kerk van Essen, gebouwd in 1952, is de jongste kerk van de gemeente en valt op door haar unieke architectuur, die zeldzaam is in de omgeving. Centraal gelegen en op minder dan 200 meter van een bushalte, is de kerk goed bereikbaar. De veiligheid wordt verhoogd door meerdere in- en uitgangen, wat voldoende vluchtweegen biedt in geval van brand of andere incidenten. Bovendien is de kerk goed rolstoeltoegankelijk, met goed berijdbare taluds naar de ingangen van zowel de hoofd- als zijkerk en de bidkapel.

De kerk beschikt over één bezoekerstoilet achteraan en een extra toilet in de sacristie. Bouwtechnisch is het gebouw in goede staat, mede dankzij grote renovatiewerken uitgevoerd in 2000-2001, waaronder een volledig nieuwe regenmantel, het opvoegen van de toren, het aanbrengen van duivenwering en bliksemafleiders, het desinfecteren van de dakconstructie en het buitenschilderen van goten en deuren. De ramen zijn voorzien van dubbel glas.

In 2013 werd een nieuwe Cv-installatie op aardgas geïnstalleerd, die tweejaarlijks wordt gecontroleerd. Deze installatie is modulair opgebouwd, waardoor de grote kerk, de zijkerk en de weekkapel apart of gezamenlijk verwarmd kunnen worden, wat energiezuinig is. Er is ook een aardgasboiler voor warm water aanwezig. Schilderwerken aan de hoge goten werden uitgevoerd in 2015-2016, en in 2016 werd de klokkenstoel en luidinstallatie hersteld.

In 2016-2017 werden vernieuwingswerken aan de elektrische installatie en beveiligingswerken op zolder uitgevoerd, met subsidie van het Vlaams gewest. Dit resulteerde in een volledig vernieuwde en goedgekeurde elektrische installatie, inclusief bliksembeveiliging die nu tweejaarlijks wordt gecontroleerd. Het dak en de goten worden jaarlijks onderhouden in samenwerking met CKB en andere kerken in Essen.

Momenteel wachten we op goedkeuring van subsidies voor een groot project, waaronder de aanpak van betonrot aan de klokkenzoldervloer, het herstellen van galmboarden en het herschilderen van alle voorzetramen en dakgoten. Deze goedkeuring wordt binnenkort verwacht. Dankzij de recente aanleg van internet in de kerk kunnen de klokken nu vanop afstand geluid worden, en in de nabije toekomst zal ook de sturing van de CV vanop afstand mogelijk zijn.

Ons orgel, volledig gerestaureerd in 2008-2009, wordt jaarlijks onderhouden en krijgt een groot onderhoud om de 10 à 15 jaar, met het volgende onderhoud gepland voor 2025. Onlangs werden de banken in de linkerzijbeuk verwijderd om een ruimte te creëren voor recepties, wat het gemeenschapsgevoel bevordert. Deze ruimte willen we verder uitbouwen tot een ontmoetings- of vergaderplaats.

Voor diverse werken konden we rekenen op giften van onze parochianen, waardoor we de kerk goed kunnen blijven onderhouden. Rondom de kerk zijn 70 parkeerplaatsen beschikbaar, waarvan 3 voor mindervaliden, en er is een fietsstalling aanwezig. De begraafplaats Essen-centrum ligt direct achter de kerk, wat een troef is bij uitvaartplechtigheden.

Een ploeg van vrijwillige medewerkers voert alle kleine onderhoudswerken uit, wat aanzienlijke kosten bespaart. Daarnaast zorgt een andere ploeg voor de maandelijkse schoonmaak van de kerk. In totaal zijn er 14 groepen vrijwilligers actief, met ongeveer 50 mensen, en de zondagsvieringen worden nog steeds opgeluisterd door een koor van vrijwilligers.

2.1.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

- Openbaar vervoer trein "NMBS" en bussen "De Lijn" aan Stationstraat.
- Parking aan kerk, gemeentehuis en dienstencentrum

1. Kerk Onze Lieve Vrouw Geboorte
  2. Pastorij
  3. Begraafplaats
  4. GC Oude Pastorij
Jeugdheem Deken Verbiest
  5. Vrij CLB Voor- en Noorderkempen
  6. Mariaberg Basisschool
  7. Sint-Jozefinstituut
  8. Go Wonderwereld School
  9. Lokaal Dienstencentrum
  10. WZC De Bijster
- 📍 Bushalte De Lijn

2.1.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

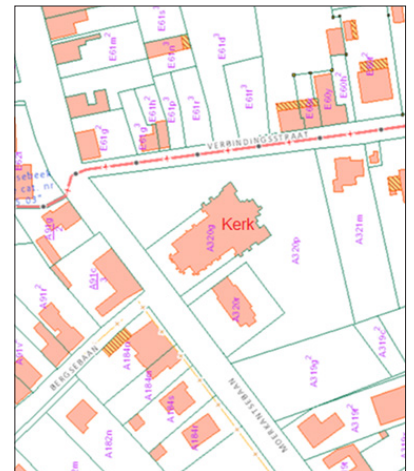
- De kerk is beschikbaar voor wie erom vraagt, zolang het gebruik past binnen de regels die hiervoor zijn opgesteld. Een contract met standaard gebruiksvoorwaarden en prijzen is beschikbaar. Afwijkingen van de standaard kunnen met het bestuur besproken worden.
- De kerk wordt af en toe gebruikt voor koor- en/of orgelconcerten, niet-katholieke christelijke huwelijksvieringen, tentoonstellingen, viering van de Oekraïense gemeenschap Essen.
- Zo houden we gedurende het hele jaar 2025 activiteiten om te vieren dat onze kerk 75 jaar geleden werd gebouwd.
- De catechese voor OLV Geboorte en Sint Antonius van Padua wordt gezamenlijk georganiseerd.

O.L.V Geboorte Essen Centrum	2024
aantal weekendvieringen	1
aantal weekendvieringen: wanneer	11 uur
weekdagvieringen	3
aantal uitvaarten	24
aantal dopen	17
aantal huwelijken	0
woord en communiediensten	1
eerste communieviering	1
vormselviering	2
gezinsvieringen	10
speciale vieringen	3
schoolvieringen	-
oefenen catechese	12
repetitie zangkoor	15
aantal stoelen in de kerk	Zitbanken 124 (Stoelen 526)
aantal eerste communiekanten	22
aantal vormelingen	38

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.2 Sint Pieter Essen Hoek

2.2.1 Identificatie

Naam:

Sint Pieter Essen Hoek.

Geografische ligging:

- Moerkantsebaan 309, 2910 Essen.
- Provincie: Antwerpen

Bescherming(en)/vastgesteld

Geen beschermingsstatus

Plaats in kerkelijke structuur:

- Bisdom Antwerpen
- Dekanaat Noorderkempen
- Parochie Hoek

zal deel uitmaken van de nieuwe
samengevoegde parochie Essen
Sint Jan de Doper en Essen Sint Pieter

De kerkfabriek is eigenaar van de kerk
en de grond waarop de kerk staat.

De grond waarop de aanpalende
begraafplaats (vernieuwd en uitgebreid)
is gelegen, werd in erfpacht gegeven
aan de gemeente.

2.2.2 Beschrijving

2.2.2.a Cultuurhistorische waarde

Parochiekerk Sint-Pieter (Kalmthoutse Hoek). Noordzuid-georiënteerde neogotische kerk met kerkhof aan oostzijde opgetrokken in 1859-1863 naar ontwerp van architect Eugeen Gife, vergroot in 1929-31 naar ontwerp van architect Gustaaf Careels (nieuw koor en transept), geteisterd in 1944 en vrijwel volledig vernieuwd in 1949 naar ontwerp van architect Eduard Van Ballaer (onder andere nieuwe toren).

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

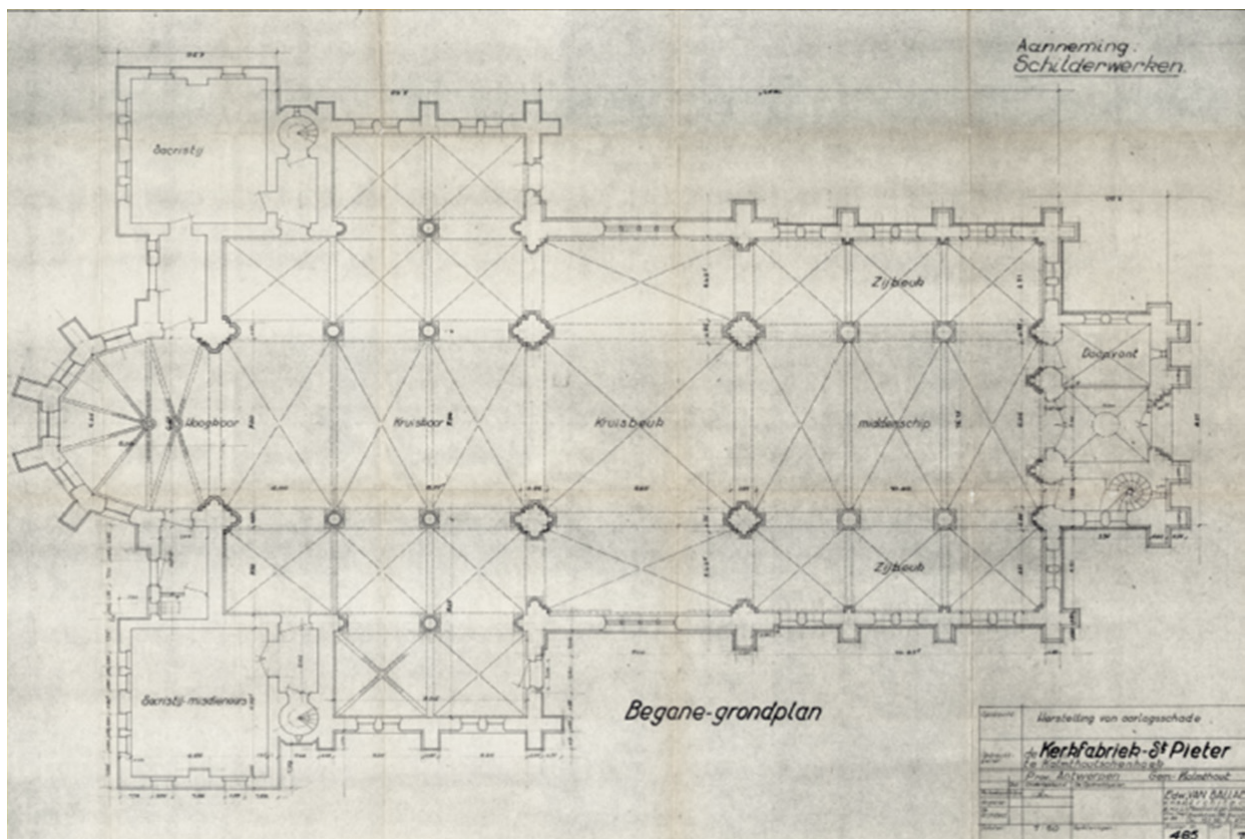
2.2.2.b Gebouw en architecturale mogelijkheden

Oppervlakte

- 760 m²
- Vrije hoogte:
- 395 zitplaatsen

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

2.2.2.c Opbouw

Hallenkerk met driebeukig schip van drie traveeën, transept, koor van drie rechte traveeën en zeventzijdige sluiting, aanleunende zijkoren en weststoren. Baksteenbouw onder leien bedaking. Markerende steunberen, spitsbogige muuropeningen en oculi. Vooraan midden inkomportaal kerk, links ingang naar kerktoren, rechts doopvont, vervolgens middenschip met links en rechts zijbeuken, dan kruisbeuk en kruiskoor, waarna hoogkoor met altaar, rechts sacristie en links sacristie misdienaars.

2.2.2.d Bouwfysische toestand

In 2009 is de kerk grondig gerestaureerd. De werken werden uitgevoerd door PIT – Antwerpen. De kostprijs bedroeg €400.000. Alles werd nagezien, ofwel hersteld, ofwel vervangen.

- Kerkzolder : opruimen, vernieuwing loopbrug, nieuwe dakkapellen, ...
- Dak : ladderhaken, nieuwe nokpannen, ...
- Nazicht klokkentoren, spits, galmborden, ijzerwerk-klokkenstoel, ...
- Zinken dakgoten, afvoerpijpen, zinken dakbedekking, zinken platte daken
- Herstelling bliksemafleider
- Herstelling van ijzeren raambruggen,
- Verankeringsijzers, sierijzerwerk van puntgevels, van ramen van 2 sacristies
- Beschermglas ramen koor
- Herstelling van gevelsteen, puntgevels
- Reiniging gevels
- Uitslijpen van voegen en voegwerken
- Verniswerken deuren en ramen
- Schilderwerken
- Oprichten stellingen en afbreken

Actuele bouwfysische toestand

Gehele object:

Bouwfysische toestand	redelijk
Onderhoud	redelijk
Risico op gevolgschade	redelijk
Toegankelijkheid	goed

Dak

Bouwfysische toestand	redelijk
Onderhoud	matig
Risico op gevolgschade	redelijk

Dakwaterafvoer

Bouwfysische toestand	goed
Onderhoud	matig
Risico op gevolgschade	redelijk

Kapconstructie en zolder

Bouwfysische toestand	goed
Onderhoud	goed
Risico op gevolgschade	weinig

Draagstructuur en overspanning

Bouwfysische toestand	redelijk
Onderhoud	redelijk
Risico op gevolgschade	redelijk

Schrijnwerk en beglazing

Bouwfysische toestand	redelijk
Onderhoud	matig
Risico op gevolgschade	weinig

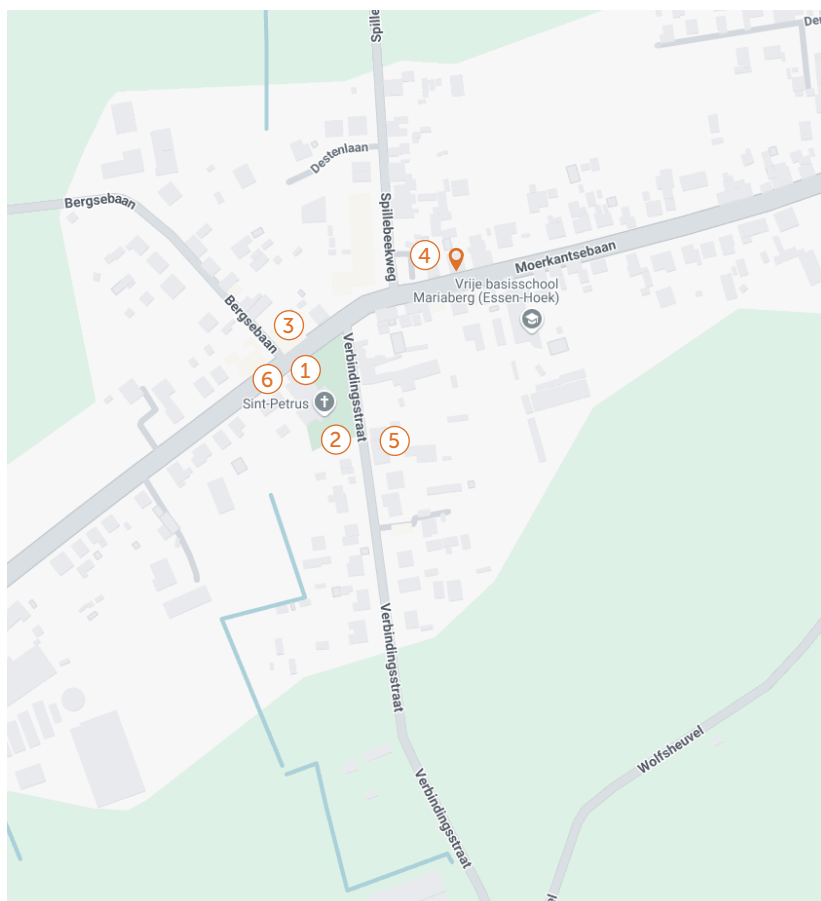
Afwerking en inrichting

Toestand	redelijk
Onderhoud	matig
Risico op gevolgschade	weinig

Technische installatie

Toestand	redelijk
Onderhoud	redelijk
Risico op gevolgschade	redelijk

2.2.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

1. Sint Pieter Essen Hoek
  2. Begraafpark
  3. Oude jongensschool: Café + terras
  4. Plein - parking
  5. Nieuw KLJ lokaal
  6. Petanqueplein
- 📍 Bushalte De Lijn

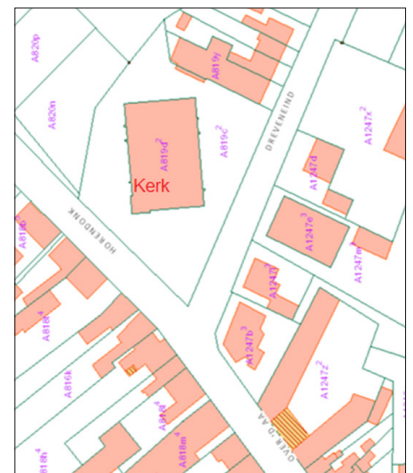
2.2.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

- Het Davidsfonds organiseert een Kerstconcert
- Regelmatig worden de vieringen opgeluisterd met Gregoriaanse gezangen.
- Het koor repeteert in de kerk.

Sint Pieter Essen Hoek	2024
aantal weekendvieringen	1
aantal weekendvieringen: wanneer	zaterdag
weekdagvieringen	4
aantal uitvaarten	9
aantal dopen	4
aantal huwelijken	2
woord en communiediensten	12
eerste communieviering	1
vormselviering	-
gezinsvieringen	5
speciale vieringen	-
schoolvieringen	-
oefenen catechese	8
repetitie zangkoor	-
aantal stoelen in de kerk	395
aantal eerste communiekanten	6
aantal vormelingen	8

2.3 Sint Vincentius à Paulo
Essen Horendonk

2.3.1 Identificatie

Naam:

Sint Vincentius à Paulo

Geografische ligging:

- Dreveneind 1, 2910 Essen
- Provincie: Antwerpen

Plaats in kerkelijke structuur:

- Bisdom Antwerpen
- Dekenaat Noorderkempen
- Parochie Sint Vincentius Horendonk

zal deel uitmaken van de nieuwe
samengevoegde parochie Essen
Sint Antonius, Essen Sint Vincentius
A Paulo en Essen Onze Lieve Vrouw

Bescherming(en)/vastgesteld

Orgel uit het vierde kwart van de 17de eeuw, auteur onbekend.
Bescherming monument sinds 03-06-1986. Bouwkundig erfgoed sinds 14-09-2009.

In 1920 wordt ter vervanging van het harmonium (1899) van organist Hooybergs een nieuw orgel in de kerk geplaatst. Het klein viervoets barokorgel was lange tijd het eerste en enige erkend monument in de gemeente Essen (MB 3 juni 1986).

De bouwer en het bouwjaar van dit monument zijn onbekend. De windlade, pijpwerk en de houten kast dateren vermoedelijk uit het midden van de 17e eeuw.

De restauratie van het orgel en de adelaar zijn in het prille begin van deze eeuw gebeurd door orgelbouwer Gerard Pels in samenwerking met orgeldeskundige Jef Braeckmans.

Stan Grooten stond in voor de restauratie van de adelaar. Alle verflagen van de vorige eeuwen werden verwijderd tot de oorspronkelijke eikenhouten constructie zichtbaar werd.

De frontpijpen werden belegd met tinfolie. Het klavier is belegd met palmhout en ebbenhout. De restauratiewerken werden uitgevoerd in de periode 1998 – 2002. De kostprijs bedroeg 153.979€, waarvan 20% gedragen werd door de kerkfabriek.

De kerkfabriek is eigenaar van het gebouw.

Op 27 februari 2018 werd de akte van vestiging van een recht van opstal voor het gemeentebestuur Essen voor de kerkomgeving (sectie A deel van nummer 820/A – Lot 1 van het opmetingsplan opgemaakt door landmeter-expert Gert Matheusen op 4/12/2017) verleden.

Bij koninklijk besluit van 12 december 1898 werd in de wijk Horendonk, een hulpkerk opgericht onder de aanroeping van de Heilige Vincentius à Paulo. In eerste instantie werd een houten noodkerk opgericht, die in 1903 – 1905 vervangen werd door de eerste stenen kerk. Deze kerk werd op 23 oktober 1944 door de Duitsers vernield. Tien jaar later, op 23 oktober 1954 is de voltooiing van de nieuwe (huidige) kerk een feit en wordt ze plechtig ingewijd.

2.3.2 Beschrijving

2.3.2.a Cultuurhistorische waarde

Moderne neogotische kerk naar ontwerp van architect Eduard Van Ballaer, gewijd in 1953. Driebeukig bakstenen gebouw met recht afgesloten koor en flankerende westtoren.

De huidige kerk van Horendonk is bij benadering 60 jaar oud, wat relatief jong is. Buiten het geklasseerd orgel dat geplaatst is in de kerk, kunnen we niet echt spreken van een cultuurhistorische waarde.

2.3.2.b Gebouw en architecturale mogelijkheden

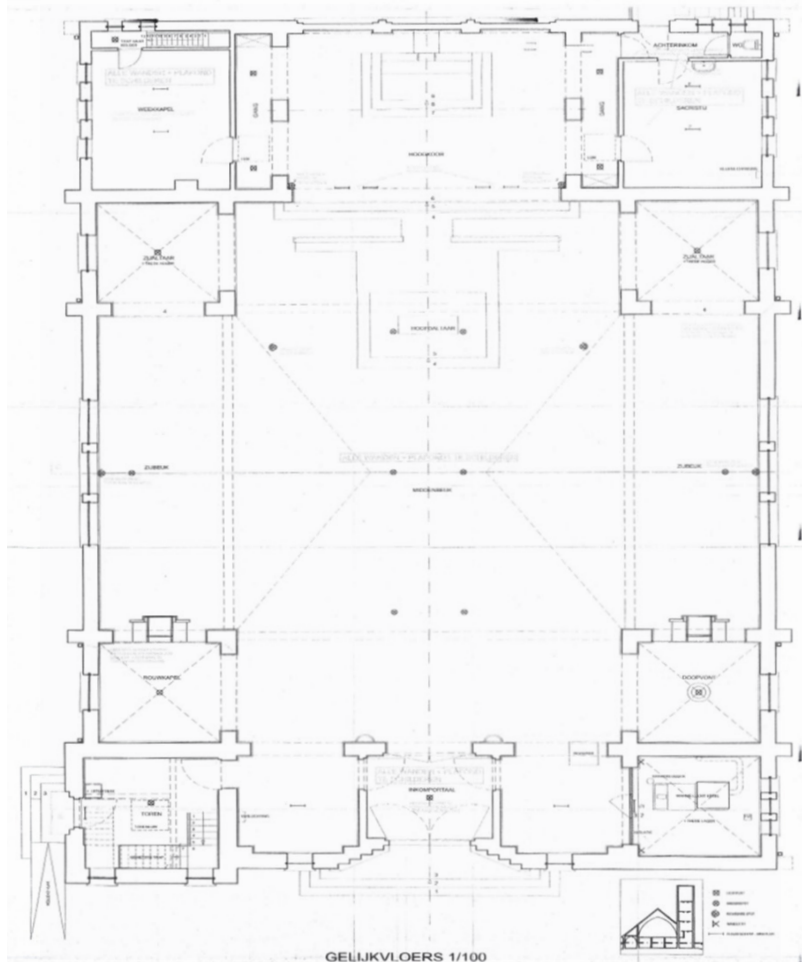
Oppervlakte

- 907 m²
- Vrije hoogte middenbeuk: 13.5m
- Vrije hoogte Koor: 18.5m
- 420 zitplaatsen

2 FICHE PER KERKGEBOUW

2.3.2.c Opbouw

Vooraan midden inkomportaal kerk, links en rechts van grote ingang portaal naar middenbeuk kerk, geheel vooraan rechts verwarmingslokaal met daarvoor plaats doopvieringen met doopvont, geheel vooraan links kerktoren met buitentoegang mindervaliden en daarvoor rouwkapel, vervolgens middenbeuk met hoofdaltaar, zijbeuk rechts en zijbeuk links met telkens een zijaltaar en biechtstoel, geheel achteraan in het midden hoogkoor, links weekkapel en ingang naar kelder, rechts sacristie met toilet en achter inkom.

2.3.2.d Voorzieningen

Sanitair	Toilet aanwezig en lavabo aanwezig
Verwarming	Verwarming met stookolie - luchtverwarming - installatie gekeurd in 2025 - brander is > 20 jaar oud.
Verlichting	De lampen in de kerk zijn GASONTLADINGSLAMPEN. Ze zijn van het type RX7X en hebben een vermogen van 150W p/st
Keukenvoorzieningen	Geen kitchenette aanwezig.
Audiosysteem	Audiosysteem aanwezig - in goede staat
Beeldscherm(en)	Beeldschermen niet aanwezig
Rolstoeltoegankelijkheid	Rolstoeltoegankelijkheid naar de kerk aanwezig, niet naar koorgedeelte
Diefstal- en brandbeveiliging	Diefstalbeveiliging en brandbeveiliging (ArdoVlam) aanwezig
Bliksembeveiliging	Bliksembeveiliging aanwezig
Gsm-operatoren	GSM operatoren aanwezig

2.3.2.e Bouwfysische toestand

Na een bouwkundige inspectie uitgevoerd door de vzw Monumentenwacht Antwerpen op 6 januari 2005 heeft de kerkraad op 3 juni 2006 het lastenboek voor een eerste fase van renovatiewerken aan de kerk goedgekeurd. Deze eerste fase werd uitgevoerd in 2008/2009. De kostprijs bedroeg 172.933€ en omvatte:

1. Bereikbaarheids- en toegankelijkheidswerken ofwel veiligheidsvoorzieningen zoals aanpassingswerken aan de loopbruggen op de zolder, twee bijkomende ijzere loopbruggen, vaste ladder van klokkentoren naar het dak van de toren en de plaatsing van ladderhaken op het dak.
2. Dakwerken: Herplaatsen aanwerkingsmortel gevelpannen en hoekpannen, renovatie dakgoten, regenwaterafvoeren en loodaansluitingen, vervangen van enkele m² dakpannen.
3. Restauratie van het glas-in-loodraam hoogzaal en vernieuwing van de galmborden.
4. Volledige schildering van de binnenzijde van de kerk en aanpassing van de verlichting van hoogkoor en altaar.
5. Bestrijding van de borende insecten die zich in de houten dakgebinten en trap in de kerktoren hebben genesteld.

Enkele jaren voor deze renovatiewerken werd het vast en los meubilair door een erkende firma behandeld tegen borende insecten. Tijdens de voorbije zomerperiode werd al het hout- en ijzerwerk aan de buitenzijde van de kerk opnieuw geschilderd.

Sinds 2018 zijn 3 mobiele operatoren gehuisvest in de kerktoren. Naast het betalen van een jaarlijkse vergoeding van 21.000 €, nemen de operatoren ook de kosten van brand en inbraakbeveiliging van het grootste deel van de kerk voor hun rekening. Ook de nieuwe bliksemafleiding werd geplaatst en wordt jaarlijks onderhouden door deze operatoren.

Het kerkgebouw is toegankelijk voor rolstoelgebruikers. De akoestiek is goed en heeft één grote, open, mooie ruimte (beuk).

Het kerkgebouw bevindt zich in een goede tot zeer goede bouwfysische toestand; biedt weinig mogelijkheden tot compartimentering en heeft geen cultuurhistorische waarde.

Hierbij een overzicht van de condities die werden opgemaakt tijdens een onderzoek door monumentenwacht dat heeft plaatsgevonden op 17 februari 2024:

De conditie van het erfgoed wordt voor het gehele object en per rubriek weergegeven op een 6-delige schaal: uitstekend, goed, redelijk, matig, slecht, zeer slecht. Dit geldt voor drie aandachtspunten en een extra beoordeling onder "gehele object".

Gehele object:

- Toestand: goed
- Onderhoud: goed
- Risico op gevolgschade: weinig

Dak:

- Toestand: redelijk
- Onderhoud: goed
- Risico op gevolgschade: weinig
- Toelichting: De daken zijn onderhoudsgevoelig. Regelmatige controle en herstel is aangewezen. Op termijn moet de panbedekking vernieuwd worden.

Dakwaterafvoer:

- Toestand: redelijk
- Onderhoud: redelijk
- Risico op gevolgschade: weinig
- Toelichting: De goten aan de noordzijde zijn vervuild. Twee verstopte afvoeren werden vrijgemaakt. Enkele soldeernaden van de hanggoten zijn gescheurd.

Kapconstructie en zolder:

- Toestand: goed
- Onderhoud: redelijk
- Risico op gevolgschade: weinig
- Toelichting: De kapconstructie is structureel in orde. Het houtwerk in de zolder is plaatselijk aangetast door mogelijk actieve kleine klopkever.

Draagstructuur en overspanning:

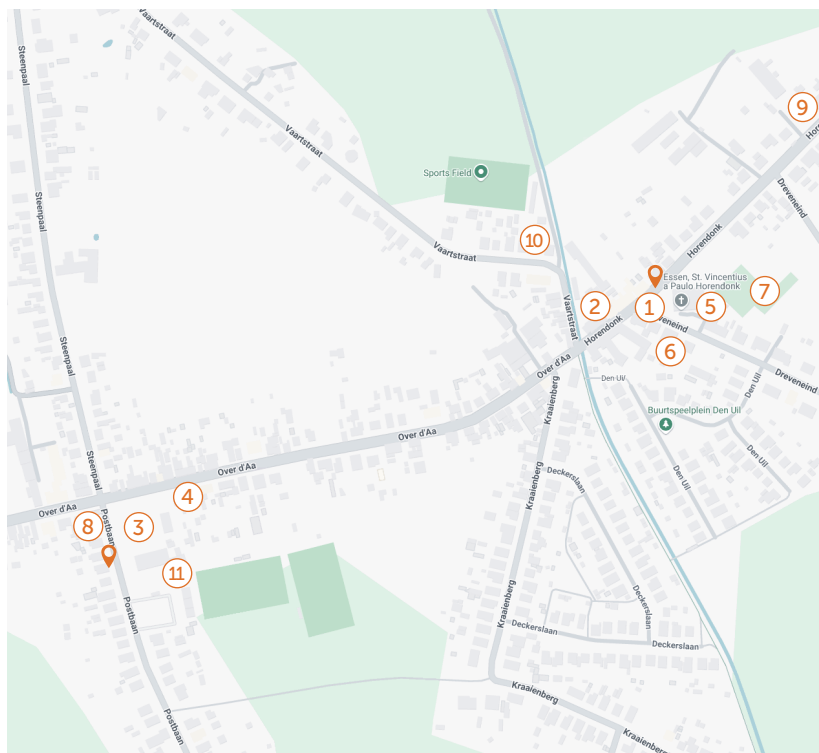
- Toestand: redelijk
- Onderhoud: redelijk
- Risico op gevolgschade: weinig
- Toelichting: Een aantal zones voegwerk is uitgespoeld.

Schrijnwerk en beglazing:

- Toestand: goed
- Onderhoud: goed
- Risico op gevolgschade: weinig

2.3.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

- Openbaar vervoer bussen van "De Lijn" aan Postbaan en kerk.
- Parking aan kerk, kruising Over d'Aa – Postbaan, sportplein De Zwaluwen en sportplein Horendonk.

1. Sint Vincentius a Paolo Horendonk
  2. Basisschool Vinho
  3. Kleuterschool Vinho
  4. Chiro meisjes Klavertje Vier
  5. Parochiezaal
  6. Chiro jongens JOHO
  7. Kerkhof
  8. Kapelletje Postbaan
  9. Kapelletje Horendonk
  10. Sportplein De Zwaluwen
  11. Sportplein FC Horendonk
- 📍 Bushalte De Lijn

De kerk is gelegen in het centrum van Horendonk op de splitsing van de straten Dreveneind en Horendonk. Andere kerken in de omgeving zijn op meer dan vier kilometer van het dorpscentrum van Horendonk gelegen. Op enkele meters van het kerkgebouw ligt de parochiezaal van Horendonk. De lagere school ligt op een boogscheut.

2.3.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

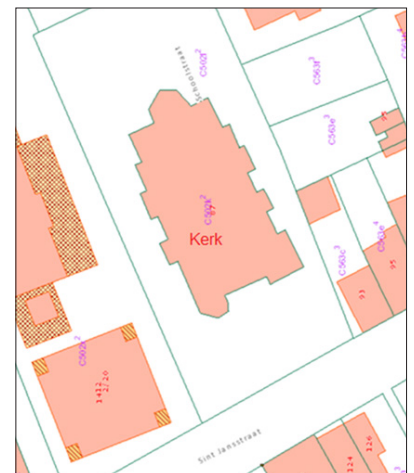
- De school heeft gevraagd om in kader van hun noodplan de kerk te mogen inschakelen bij crisissituaties. Akkoord hiervoor werd gegeven.
- De kerk is dagelijks toegankelijk van 8.00 uur tot 18.00 uur en wordt ook frequent bezocht voor een moment van bezinning en gebed. De kerk wordt momenteel nog weinig gebruikt voor culturele activiteiten zoals concerten. De aanwezigheid van het barok orgel leent zich tot meer.
- Uiteraard dient bij de organisatie van niet religieuze activiteiten de eerbaarheid van het gebouw gerespecteerd te worden.

Sint Vincentius a Paolo Essen Horendonk	2024
aantal weekendvieringen	2
aantal weekendvieringen: wanneer	zaterdag 17 uur, zondag 9 uur
weekdagvieringen	dagelijks 8:30 uur
aantal uitvaarten	13
aantal dopen	6
aantal huwelijken	0
woord en communiediensten	1x per maand
eerste communieviering	1
vormselviering	0
gezinsvieringen	0
speciale vieringen	10
schoolvieringen	3
oefenen catechese	3 voor eerste communie + 7 voor het vormsel
repetitie zangkoor	1x tweewekelijks
repetitie gelegenheidskoor Kerstmis	8
aantal stoelen in de kerk	437
aantal eerste communiekanten	14
aantal vormelingen	7

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.4 Sint-Jan Baptist Essen Wildert

2.4.1 Identificatie

Naam:

Sint-Jan Baptist

Plaats in kerkelijke structuur:

- Dekenaat Noorderkempen
- Parochie Wildert

De kerkfabriek is eigenaar van het gebouw en de gronden.

Geografische ligging:

- Sint Jansstraat 87, 2910 Essen.
- Provincie: Antwerpen

zal deel uitmaken van de nieuwe samengevoegde parochie Essen Sint Jan de Doper en Essen Sint Pieter

Bescherming(en)/vastgesteld

Geen beschermingsstatus

2.4.2 Beschrijving

2.4.2.a Cultuurhistorische waarde

Moderne gotische kerk van 1949 naar ontwerp van architect Van Kerkhoven; kerkhof aan oostzijde. Driebeukig schip van zeven traveeën, koor van één rechte travee en halfronde apsis; flankerende westoren en ten westen weekkapel. Baksteenmetselwerk met leien bedaking.

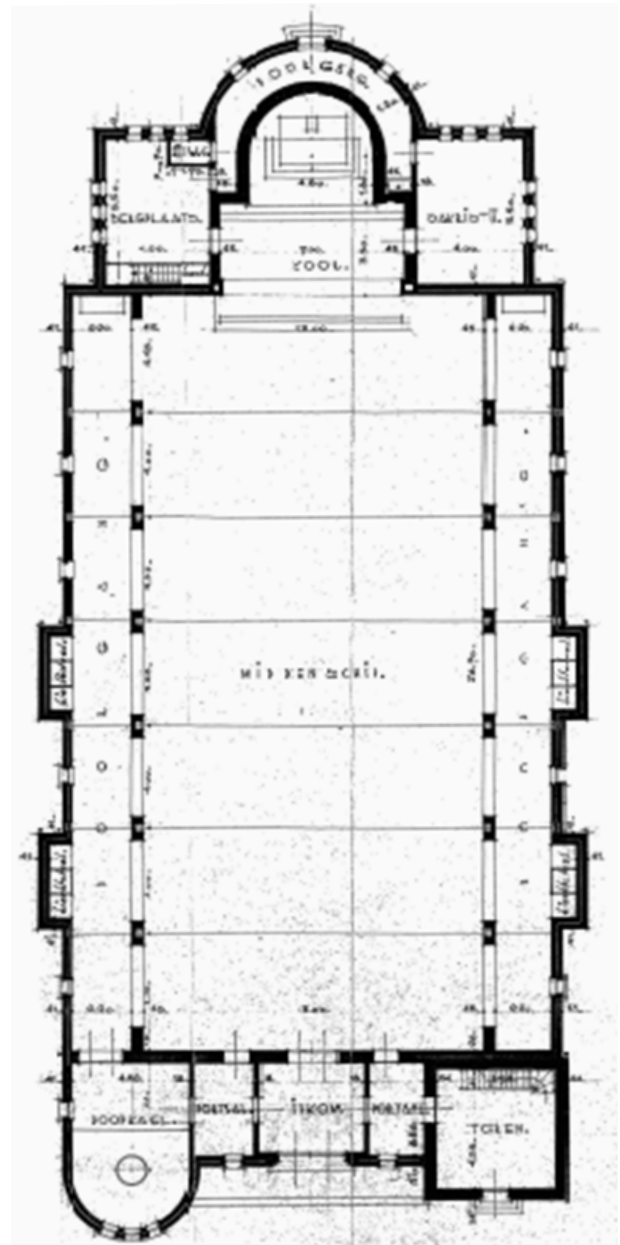
2.4.2.b Gebouw en architecturale mogelijkheden

Oppervlakte

- 812 m²
- vrije hoogte:
- 400 zitplaatsen

2.4.2.c Opbouw

Vooran midden inkomportaal kerk, links en rechts van ingang portaal naar middenschip kerk, geheel vooran links weekkapel met doopvont, geheel vooran rechts kerktoren, vervolgens middenschip met hoofdaltaar, zijbeuk rechts en zijbeuk links met telkens twee biechtstoelen, geheel achteraan in het midden hoogkoor met achterdoorgang, links bergplaats en toilet, rechts sacristie.

2.4.2.d Voorzieningen

Sanitair	1 WC aanwezig
Verwarming	brander op stookolie. De ondergrondse stookolietank is gekeurd, de brander wordt jaarlijks nagezien
Verlichting	Deels LED; deels speciale lampen
Keukenvoorzieningen	Warm water d.m.v. boiler op aardgas; uitgietsbak; lavabo in sacristie en toiletten
Audiosysteem	Geluidsinstallatie aanwezig en wordt regelmatig gecontroleerd
Beeldscherm(en)	geen
Rolstoeltoegankelijkheid	Zowel hoofd- als zijkerk en bidkapel zijn rolstoeltoegankelijk, het koorgedeelte niet
Diefstal- en brandbeveiliging	Brandblussers aanwezig; genummerde dubbel sloten aan buitendeuren; geen camera's of alarmsysteem
Bliksembeveiliging	Aanwezig, volledig in orde en wordt 2-jaarlijks gecontroleerd, laatste controle op 9/02/2024
Gsm-operatoren	Neen, geen masten op onze kerk,

2.4.2.e Biodiversiteit

Er zijn sporadisch vleermuizen op de zolders van de kerk.

2.4.2.f Bouwfysische toestand

Aan het kerkgebouw werden reeds diverse restauratiewerken in het verleden uitgevoerd. Hierbij een overzicht van de recentste restauratiewerken:

- Renovatie van het volledige dak van de kerk in 2011
- Renovatie van de ramen van het kerkgebouw in 2011
- Verlichtings- en elektriciteitswerken in de kerk in 2012
- Renovatie en onderhoud van het orgel in 2012
- Schilderwerken van de binnenzijde van de kerk in 2014

In 2024 werd nog een bouwkundige inspectie van het kerkgebouw en Lourdesgrot uitgevoerd door het Team Monumentenwacht van de Provincie Antwerpen.

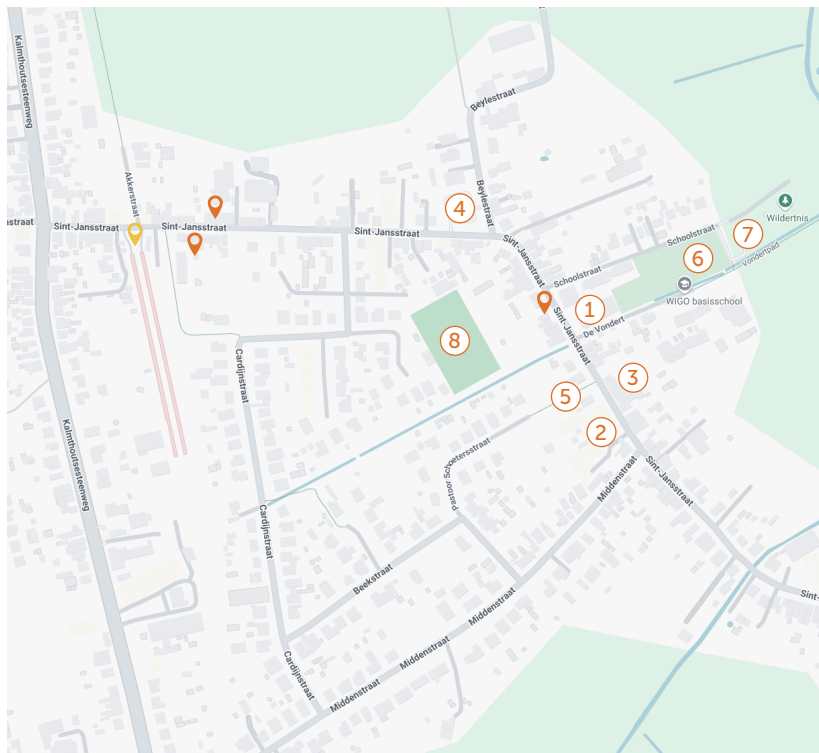
Hieruit kwam naar voor dat de bouwfysische toestand van het kerkgebouw en de staat van onderhoud van de kerk als goed te omschrijven was. De bouwfysische toestand van de aparte delen van de kerk werd als volgt omschreven:

- Dak : goed
- Dakwaterafvoer : goed
- Kapconstructie en zolder : goed
- Draagstructuur en overspanning : goed
- Schrijnwerk en beglazing : goed.

Er werden een aantal adviezen uitgebracht met een planning voor de volgende zes jaren. Het meest dringende deel van deze adviezen werd reeds afgewerkt in 2024 en 2025, en paste financieel binnen de goedgekeurde budgetten 2024 en 2025. De andere adviezen zullen de volgende jaren uitgevoerd worden maar vergen geen extra investeringen en kunnen in de normale budgetten voor onderhoud van de kerk uitgevoerd worden.

2.4.3 Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

- Openbaar vervoer trein "NMBS" en bussen van "De Lijn" aan Sint-Jansstraat.
- Zie kaart hieronder

1. Kerk Sint-Jan Baptist Wildert
  2. Parochiecentrum
  3. Gemeenschapscentrum Wildert (GC)
Buitenschoolse opvang IBO Dolfijn
  4. Parking
  5. Parking
  6. Begraafplaats
  7. Parking
  8. Sportplein Wildert
- 📍 Bushalte De Lijn
📍 Station Wildert

2.4.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

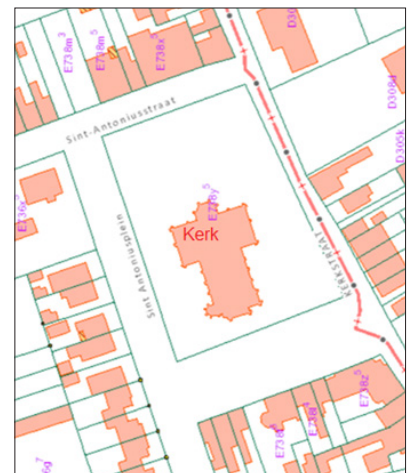
- Er is geen gebruik door andere erediensten.
- De kerk wordt wel gemiddeld 1 of 2 maal per jaar gebruikt voor concerten (o.a. door het koor "Zing met Ons" en harmonie "Essentia"). Het kerkorgel wordt ook soms gebruikt door een leerling van Muzarto.
- Er is geen regelmatig multifunctioneel of nevengebruik.

Sint-Jan Baptist Essen Wildert	2024
aantal weekendvieringen	1
aantal weekendvieringen: wanneer	zaterdag 18:30 uur
weekdagvieringen	0
aantal uitvaarten	13
aantal dopen	4
aantal huwelijken	0
woord en communiediensten	12
eerste communieviering	1
vormselviering	0
gezinsvieringen	8
speciale vieringen	2 Samana
schoolvieringen	0
oefenen catechese	3
repetitie zangkoor	40
aantal stoelen in de kerk	400
aantal eerste communiekanten	10
aantal vormelingen	21

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.5 Sint Antonius van Padua Essen Statie

2.5.1 Identificatie

Naam:

Sint Antonius Van Padua

Geografische ligging:

- Sint Antonius z/n, 2910 Essen
- Provincie: Antwerpen

Bescherming(en)/vastgesteld

Geen beschermingsstatus

Plaats in kerkelijke structuur:

- Bisdom Antwerpen
- Dekenaat Noorderkempen
- Parochie Sint Antonius Van Padua

zal deel uitmaken van de nieuwe
samengevoegde parochie Essen
Sint Antonius, Essen Sint Vincentius
A Paulo en Essen Onze Lieve Vrouw

Kerkfabriek is eigenaar van de kerk.

Het mooie park rond de kerk is in erfpacht gegeven aan de gemeente die dan ook in het onderhoud voorziet. Het park is steeds voor iedereen toegankelijk.

2.5.2 Beschrijving

2.5.2.a Cultuurhistorische waarde

Gelegen nabij het station waar na 1854 een nieuwe woonwijk ontstond; de oprichting van de parochie dateert van 1905.

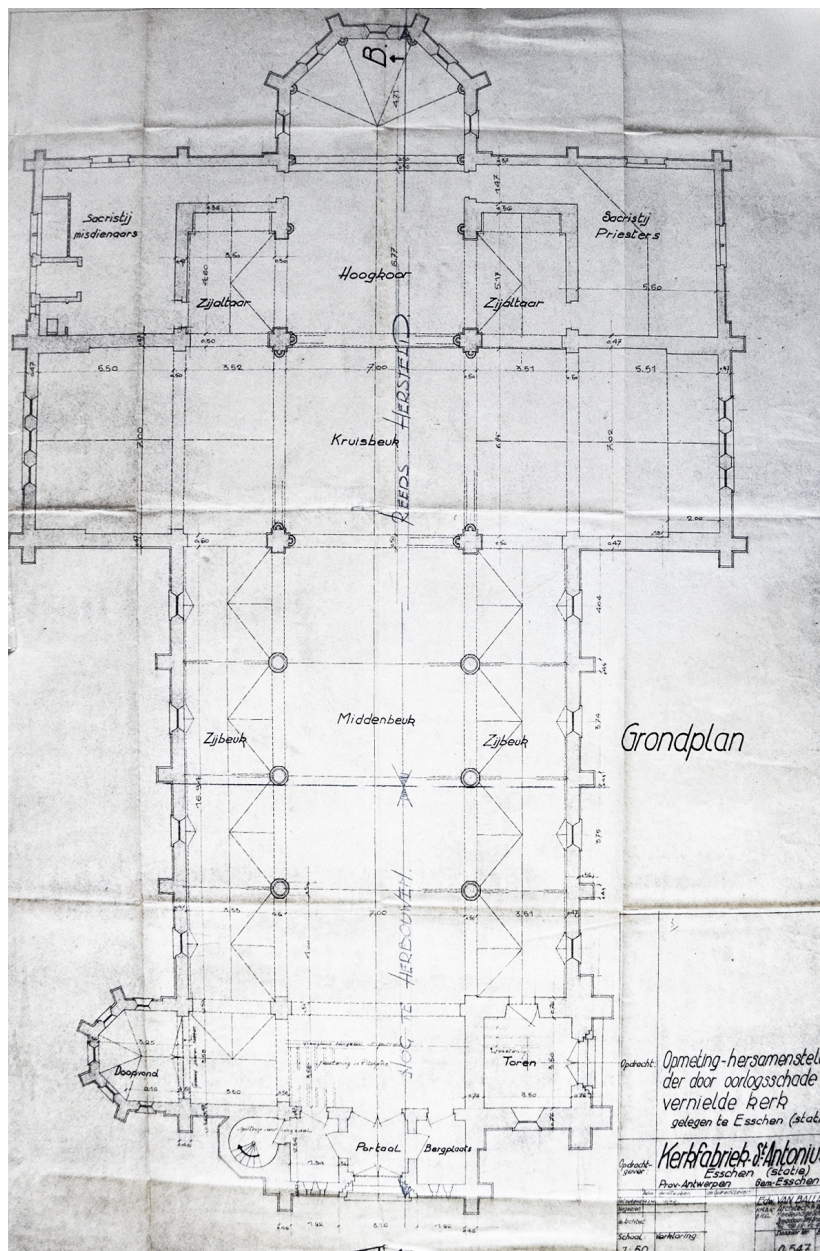
Vrijstaande neogotische kerk op beboomd plein. Gebouwd in 1907-08 naar ontwerp van architect Jules Bilmeyer; zwaar beschadigd tijdens de Tweede Wereldoorlog, hersteld in 1946-51.

Kruisbasiliek met driebeukig schip van vier traveeën, transept van twee traveeën, koor van één travee en vijfzijdige sluiting. Flankerende weststoren. Baksteenmetselwerk onder leien bedaking; ritmering door middel van steunberen. Spitsbogige muuropeningen. Spitsbogenarcades op arduinen zuilen met dito polygonale sokkel en knoppenkapiteel van witte steen, als steun voor driekwartzuiltjes naar de gewelfribben; houten spitstongewelven.

2.5.2.b Gebouw en architecturale mogelijkheden

Oppervlakte

- 833 m²
- Vrije hoogte: 9m
- 364 zitplaatsen

2.5.2.c Opbouw

Vooran midden inkomportaal kerk, rechts ook ingang naar de kerk. middenbeuk, zijbeuk rechts en zijbeuk links. Er is een (kleine) sacristie, waar soms ook de dopen plaatsvinden (omdat deze gemakkelijker te verwarmen is). Hoogzaal met orgel, bereikbaar via wenteltrap. Orgel heeft in 2018 nog een groot onderhoud gehad. 1 bezoekerstoilet aanwezig. Mindervaliden kunnen de kerk betreden via een zij-ingang. Ruimte voor opslag. Verwarming op gas.

2.5.2.d Voorzieningen

Sanitair	1 toilet aanwezig (rolstoeltoegankelijk) aan achteringang kerk
Verwarming	warmeluchtverwarming op aardgas met onderhoudscontract
Verlichting	halogeenverlichting in kerk
Keukenvoorzieningen	enkel spoelbak in wandkast
Audiosysteem	degelijk werkend audiosysteem
Beeldscherm(en)	mobiel beeldscherm aanwezig
Rolstoeltoegankelijkheid	rolstoeltoegankelijk via achteringang kerk, hellend vlak buiten en in kerk
Diefstal- en brandbeveiliging	niet aanwezig
Bliksembeveiliging	bliksembeveiliging aanwezig 9/02/2024
Gsm-operatoren	niet aanwezig

2.5.2.e Bouwfysische toestand

Het verslag:

*Bouwkundige Inspectie Monumentenwacht:

Gehele object

Bouwfysische toestand	Redelijk
Onderhoud	Matig
Risico op gevolgschade	Redelijk

In 2005 werd de restauratie beëindigd van de kerk. Deze restauratiewerken bestonden vooral uit beperkte werken aan het dak, de restauratie van de gevels, zijnde uitkappen en her voegen, en restauratiewerken aan het interieur zijnde vooral pleister- en schilderwerken. Bovendien werd de kruisweg hersteld en ook het Sint-Antoniusbeeld kreeg een opknapbeurt.

Door monumentenwacht werd in 2018 een inspectiebezoek gebracht met verschillende belangrijke bemerkingen. De algehele toestand van de kerk wordt als redelijk aanzien, maar zijn er opmerkingen naar vooral het dak toe, alsook naar het onderhoud toe op verschillende onderdelen, die 'matig' scoren.

Omdat het dak in zijn geheel niet werd aangepakt in 2005 is dit de hoogste zorg. Versleten natuurleien, afgebroken leihaken, verweerd lood, maken dat leien gaan afschuiven en zorgen voor lekkages. Deze hebben effect op binnen bepleistering en schilderwerk door natte muren.

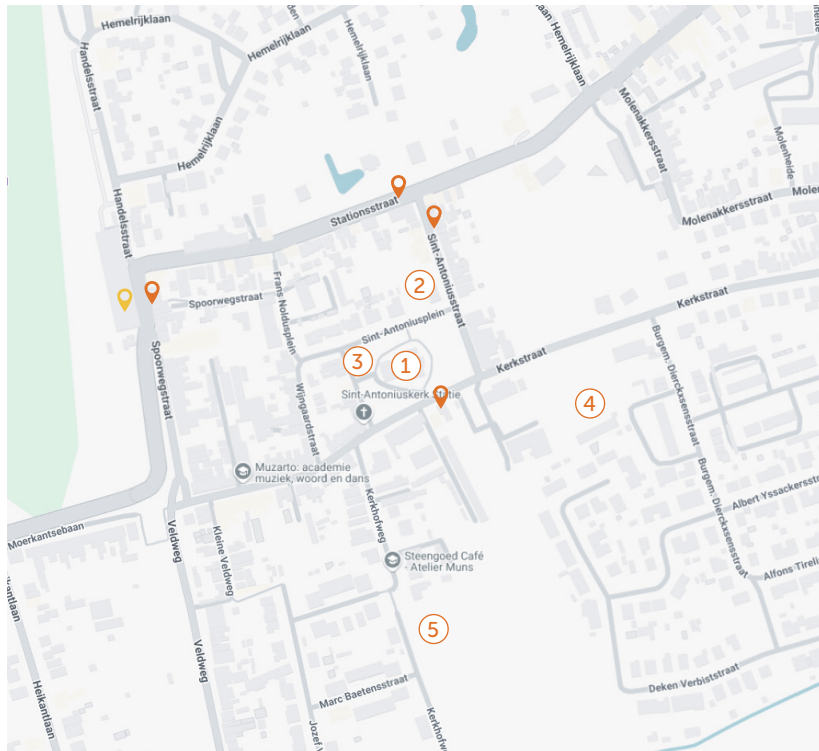
Tweede belangrijk onderdeel is het verzekeren van de goede afvoer van het hemelwater. Is de bouwfysische toestand redelijk dan moet wel de gootbekleding vernieuwd worden; het losscheuren van uitzetstukken brengt lekkages met zich mee die om een ingreep vragen.

Tenslotte wordt de aanbeveling gegeven aandacht te geven aan het schrijnwerk en het glas-inlood. Reeds eerder werd dit laatste als waardevol beoordeeld maar zijn deze toe aan renovatie (ijzerwerk roestig, scheurvorming raambruggen, opdruk afdeklood,...).

Besluit: de aandacht moet vooral gaan de komende jaren naar de verbetering van de dakbedekking en de waterafvoer enerzijds en het instellen van een regelmatig en goed onderhoud van de kerk, anderzijds.

2.5.3 Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

- Openbaar vervoer trein "NMBS" en bus "De Lijn" aan Stationstraat.
- Parking aan kerk en station.

1. Kerk Sint-Antonius van Padua
  2. Tatteljee
  3. Parking
  4. Chiro Happy Dorp
  5. Begraafplaats
- Bushalte De Lijn
 Station Essen

2.5.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

- Zangkoor Ericantat oefent in dit kerkgebouw.
- 1 tot 2 kerstconcerten per jaar, bvb Sint-Cecilia
- Kerk mag gebruikt worden voor andere culturele of goede doelen activiteiten. Standaardcontract voorhandig.
- De catechese voor OLV Geboorte en Sint Antonius van Padua wordt gezamenlijk georganiseerd.

Sint-Antonius van Padua Essen Statie	2024	2025
aantal weekendvieringen	elk weekend	elk weekend
aantal weekendvieringen: wanneer	zaterdag 17 uur	zaterdag 17 uur
weekdagvieringen	-	-
aantal uitvaarten	14	-
aantal dopen	13	-
aantal huwelijken	2	-
woord en communiediensten	12, elke eerste zaterdag van de maand	elke eerste zaterdag van de maand
eerste communieviering	Hemelvaart 9/5 om 10:30 uur	Hemelvaart 29/5 om 10:30 uur
vormselviering	za 11/5 om 13:30 uur in Kerk Centrum	za 30/5 om 13:30 uur in Kerk Centrum
gezinsvieringen	6 (Lichtmis 27/1, Pasen 31/3, Pinksteren 19/5, Moederdag 15/8, Start Advent, 30/11, Kerstmis 25/12)	4 (Lichtmis 1/2, Pasen 20/4, Mariaviering 10/5, Pinksteren 8/6)
speciale vieringen	2 (Naamopgave communicanten 24/2, Allerheiligen 1/11)	2 (Naamopgave vormelingen 22/2, Naamopgave communicanten 29/3)
schoolvieringen	1 (Kerstviering potlodenschool 20/12)	-
bijeenkomsten catechese	5 (pannenkoeken 27/1, Goede vrijdag 29/3, bijeenkomst 19/10, 30/11, 13/12)	3 (pannenkoeken 1/2, Goede vrijdag 18/4, bijeenkomst 10/5)
oefenen eerste communie	woe 1/5, woe 8/5	woe 21/5, woe 28/5
repetitie zangkoor	in St. Michaël elke woensdag om 20 uur	in St. Michaël elke woensdag om 20 uur
gebruik voor andere activiteiten (concert)	3 (17/11, 5/12, 28/12)	-
aantal stoelen in de kerk	365	-
aantal eerste communiekanten	7	14
aantal vormelingen	32	39

3.1. Onderbouwde visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie

Deelgemeente (en wijk)	Kerk	Toekomstvisie	Categorisering
Centrum	Onze Lieve Vrouw Geboorte	Valorisatie	A
Statie	Sint Antonius van Padua	Valorisatie	A
Hoek	Sint Pieter	Valorisatie	A
Horendonk	Sint Vincentius à Paulo	Valorisatie	B
Wildert	Sint Jan Baptist	Valorisatie	B

Definitie 'Valorisatie' (cf. platform toekomst parochiekerken)

- Initiatieven die, met respect voor het normale gebruik van de parochiekerk, de betekenis van het kerkgebouw versterken en bevorderen.

- Benadrukken van niet alleen de religieuze, maar ook de culturele, historische en kunsthistorische, architecturale en/of landschappelijke waarde.

- Initiatieven vullen de liturgie en bezinning aan of krijgen een plaats eraanast. Voorbeelden: kunsthistorische rondleidingen, concerten, voordrachten, conferenties of tijdelijke tentoonstellingen. Ook de kerk 'buiten de uren' openstellen valt onder valorisatie.

A. Kerken die op de langere termijn als parochiekerk zullen behouden blijven, met aandacht voor valorisatie:

1. Centrum, Onze Lieve Vrouw Geboorte

Deze kerk is momenteel door de pastorale eenheid aangewezen als "zondagskerk" en heeft het statuut van A kerk. De PE wilt de zondagskerk laten uitgroeien tot het liturgisch, catechetisch kloppend hart van de pastorale eenheid, met aandacht voor diaconie en de groei naar een levendige gemeenschap. Er is een grote ploeg van vrijwilligers werkzaam. De kerk zal de hoofdkerk worden van de nieuw samengevoegde parochie.

2. Statie, Sint Antonius van Padua

Deze kerk moet niet voor liturgische of pastorale activiteiten bewaard worden. Dat het wekelijks kerkgebruik in de komende vijf jaar zal stilvallen, is een realistische visie. Het aantal deelnemers aan de liturgie wordt steeds kleiner. Er is een kleine groep van vrijwilligers. De symbolische betekenis en architecturale

waarde van het gebouw zijn wel belangrijk. De uitstraling, zeggingskracht reiken verder dan enkel het liturgisch gebruik. In de toekomst zal er een samenvoegingsproces met Essen OLV Geboorte en Essen St Vincentius A Paulo gestart worden.

Zoals voorheen is er een valorisatie voor deze kerk waarbij er concerten, lezingen, e.d. georganiseerd kunnen worden in de kerk.

We opteren we voor een A-statuuat omdat er interessante synergie mogelijkheden zijn bij begrafenissen met het nieuw te bouwen, nabijgelegen polyvalente vrijetijdscentrum. De categorisering als A-kerk versterkt deze toekomstvisie en opent tegelijkertijd mogelijkheden om tot een haalbare financiële onderbouwing te komen van de instandhoudingswerken die nodig zijn om deze toekomstvisie waar te maken.

3. Hoek, Sint Pieter

Deze kerk blijft bewaard voor liturgische of pastorale activiteiten. De gemeenschap leeft en er is een voldoende groot netwerk van enthousiaste vrijwilligers. Het gebouw is dagelijks toegankelijk en wordt frequent bezocht door passanten. Het gebouw wordt goed onderhouden. St Pieter zal de hoofdkerk worden van de nieuw samengevoegde parochie (met Wildert).

B. Kerken die worden gevaloriseerd, maar waarvoor op korte termijn (binnen de 5 jaar) een neven- of herbestemming kan worden onderzocht.

De keuze om de bestemming en invulling van de parochiekerken Sint Vincentius à Paulo en Sint Jan de Doper de komende legislatuur bespreekbaar te maken, sluit aan bij de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen inzake kernverdichting en wonen, zoals opgenomen in het Beleidsplan Ruimte Essen. Tevens houdt de indeling als B-kerk rekening met het samenvoegingsproces van de parochies en de mogelijke gevolgen ervan. Daarbij zal Essen Sint Vincentius A Paulo worden samengevoegd met Essen Sint Antonius en Essen Onze Lieve Vrouw en Essen Sint Jan de Doper worden samengevoegd met Essen Sint Pieter.

1. Wildert, Sint Jan Baptist

Deze kerk moet voor de pastorale eenheid op langere termijn niet voor liturgische of pastorale activiteiten bewaard worden. Dat het kerkgebruik in de komende tijd zal stilvallen, is een realistische visie. Het aantal deelnemers aan de liturgie wordt steeds kleiner. Er is een kleine groep van vrijwilligers die het pastorale leven behartigen. Vandaag is er nog voldoende draagkracht. De parochie van Wildert zal op korte termijn samengevoegd worden met de parochie van Hoek.

2. Horendonk, Sint Vincentius à Paulo

Deze kerk moet voor de pastorale eenheid op langere termijn niet voor liturgische of pastorale activiteiten bewaard worden. Dat het kerkgebruik in de komende tijd zal stilvallen, is een realistische visie. Het aantal deelnemers aan de liturgie wordt steeds kleiner. Er is een kleine groep van vrijwilligers die het pastorale leven behartigen. Vandaag is er nog voldoende draagkracht. De parochie van Horendonk zal op korte termijn samengevoegd worden met de parochie van Centrum en Statie.

Algemene opmerking omtrent parochiecentra:

De gemeente Essen houdt er rekening mee dat de toekomst van de parochiecentra onzeker is en dat ook hier op (korte) termijn vragen tot ondersteuning zullen komen. De sluiting van parochiecentra kan ook onrechtstreeks een impact hebben op het statuut van een kerk (minder activiteiten; minder gelovigen) en kan financiële consequenties hebben. Het kan in die zin impact hebben op de bredere gemeenschap.

3.2. Plan van aanpak: hoe de toekomstige invullingen zullen worden onderzocht

Volgende stappen per kerk:

Wie zijn de betrokkenen?

- Pastorale eenheid
- Centraal Kerkbestuur
- Gemeentelijke overheid
- Vicariaat Kempen
- Mogelijks moet er nog eens een open avond georganiseerd worden voor de bevolking, indien er voor één van de kerken een belangrijke aanpassing aanbiedt, bv. een nakende her- of nevenbestemming .

Ruwe timing

Jaarlijks is er een overleg tussen het gemeentebestuur en het Centraal kerkbestuur. Eén van de agendapunten zal steeds de "jaarlijkse evaluatie van het kerkenbeleidsplan" zijn. De vertegenwoordigers van de Parochiale eenheid en het vicariaat zullen ook uitgenodigd worden om dit agendapunt bij te wonen, maar hun aanwezigheid is niet vereist.

Tijdens deze evaluatie kunnen de bestuurlijke of de kerkelijke vertegenwoordigers aangeven dat er nieuwe elementen zijn opgedoken die aanleiding geven dat de gesprekken moeten opgestart worden die potentieel kunnen leiden tot een mogelijk onderzoek naar neven- of herbestemming.

BESLUIT:

Alle betrokken partijen engageren zich om naar aanleiding van het jaarlijks overleg tussen het centraal kerkbestuur en de gemeente na te gaan of het plan nog actueel is en of wijzigingen noodzakelijk zijn. Indien wijzigingen nodig zijn, worden ze opgenomen in een addendum aan dit kerkenbeleidsplan na goedkeuring door de bisschop en door de gemeenteraad. Dit principe is toe te passen bij de start van elke nieuwe legislatuur. Volgens het Eredienstendecreet dat in werking treedt vanaf 1 januari 2025 moet elk kerkenbeleidsplan de eerste zes maand van elke nieuwe legislatuur vernieuwd of herbevestigd worden.